

ВОЛОДИМИР УДОВИЧЕНКО: “ДЕРЖАВА МАЄ БУТИ АБСОЛЮТНО ЧЕСНОЮ ПЕРЕД СВОЇМИ ГРОМАДЯНАМИ”

Виступ на колегії Міністерства житлово-комунального господарства України

сььогодні це питання не вирішено.

Якщо б погодитись з такою позицією, то наше гасло в Україні було б таким: “З батога до Європи”. Я думаю, що навпаки: **запровадження ринкових відносин в сектор комунального господарства** — це шлях, який приведе до ефективності і до якості. Це не має твердження, це — практика світового і європейського розвитку і європейських стандартів.

Наступне питання: державна програма реформування житлово-комунального господарства була не тільки відпрацьована на високому рівні — вона пройшла громадську експертизу на муніципальних слуханнях. В ній брали участь представники місцевих влад Латвії, Литви, Естонії, Польщі. Ці країни пройшли цей шлях і ділились залюбки своїм досвідом. Зміни, які вносяться сьогодні в державну програму, дуже потрібні і дуже корисні. Навіть якщо буде виконано 50% того, що сьогодні пропагується міністерством на чолі з міністром Олександром Павловичем Поповим, з ім'ям якого ми зв'язуємо великі надії в реформуванні житлово-комунального господарства України, то це буде велике досягнення, і воно не носить такої критичної межі, як зараз це є в Україні.

Хотів би підкреслити необхідність проведення в рамках програми державних субвенцій **паспортизації всього житлово-комунального господарства за рахунок державних коштів**, тоді б ми з Вами отримали дані щодо рівня, стану житлово-комунального господарства та інженерної інфраструктури комунального сектора в кожному населеному пункті. Звісно, що це буде основа для подальшого планування і підтримки державними фінансовими ресурсами комунального сектора. На превеликий жаль, в державній програмі відсутні механізми та організаційна структура її реалізації. В зв'язку з цим повинен бути чіткий **план дій і конкретна людина, конкретний працівник**, який проводитиме і відповідатиме за моніторинг реалізації цього документа. Це щоденна, щодобова робота, яка виведе обов'язково на певний результат.

Крім того, хотілось би звернути увагу на питання обліку, який треба було б запровадити в Україні. При-

веду приклад того, що треба зробити в Україні. Я відвідував багато міст, і в тому числі місто Мітвайде (Німеччина). За рахунок західних фінансових ресурсів це 18-тисячне місто було повністю переорієнтовано на базі енергозберігаючих технологій. В результаті такої реформації німці отримали абсолютно сучасну житлово-комунальну інфраструктуру і зберегли при цьому 30% енергоносіїв. Тобто такий проект був абсолютно самоокупний.

Наша мета — запровадити такі технології по всій Україні. Це завдання надзвичайно складне, і для його реалізації потрібні чіткі розрахунки, програма дій і великі фінансові ресурси. Чи є такі можливості сьогодні — залучити фінансові ресурси? Абсолютно, є. Це мають бути кошти місцевих бюджетів, бюджетів розвитку на рівні районів і областей, кошти з державного бюджету для вирішення спільних проблем. Потрібно чітко розуміти, що держава повинна виконувати зобов'язання перед своїми людьми, не кидаючи їх напризволяще. Це мають бути кошти різних міжнародних фінансових інституцій — від Світового банку, закінчуючи Європейським банком реконструкції і розвитку та різними фондами, які існують сьогодні. Звісно, що мають залучити ся і внутрішні кредитні ресурси, але разом з тим з державною підтримкою. В цьому питанні я повністю підтримую міністра О.Попова і його бачення розподілу цих коштів в майбутньому на конкурсній основі. Щодо використання кредитів, повинна бути можливість погашення відсотків, всіх або частково, з урахуванням спільної роботи з органами місцевої влади.

Звертаю увагу на необхідність підтримки проектів щодо використання **місцевих ресурсів**: торфу, відходів лісу, соломи, розвитку проектів когенерації. Всі вони сьогодні економічно вигідні. В цьому ми вирішуємо два завдання — не тільки зменшуємо тарифи і ціну на ці послуги, але і думаємо про майбутнє на принципах сталого розвитку, зберігаючи енергоносії, той же газ.

Існує думка про небезпечність залучення до комунального сектора приватного бізнесу через велику кількість випадків шахрайства, що “в бізнесі багато жуликів”. Тоді дозволять запитати у шановної зали: “А серед нас нема?” Я думаю, що відповідь буде банально проста і об'єктивна.

В питанні об'єднання співвласників громадян я вам скажу, що це

складний проект. І сьогодні говорили, що люди із об'єднання співвласників уже повертаються до ЖЕКів. Це абсолютно об'єктивно. Коли йде мова про кооперативні, багаті будинки, то, без сумніву, це має відбуватися по законодавству об'єднання співвласників. І тут не виникає ніякого диспуту. Але якщо ми говоримо про будинки 70 — 80-х років, в яких залишаємо людей один на один, то в майбутньому це є основою для трагедії, і можливо, з небезпекою для життя громадян. Такі випадки ми вже маємо. Не знайдуть ці люди коштів на капітальні ремонти.

На мій погляд, тут держава повинна **бути абсолютно чесною перед своїми громадянами, і максимально виконувати свої зобов'язання, забезпечуючи капітальний ремонт будинку до передачі його громадянам**. В подальшому має бути прийнятий спеціальний закон, із зазначенням дати передачі всього цього житлового комплексу, з виконанням певних зобов'язань на рівні держави і місцевої влади.

Славутицька модель, ноу-хау дозволяє через практику переконувати, що вона сьогодні є оптимальною в Україні. Це служба **єдиного замовника і єдиний розрахунковий центр з максимальною приватизацією послуг, зверніть увагу, не власності, а послуг!** Чотири роки, як Славутич працює без ЖЕКів, і я думаю, що не знайдеться в місті громадян, які б хотіли повернутися до них назад. Така діяльність проходить в рамках жорсткої конкуренції, в якій багато правових прогалин. Ми йдемо першою дорогою. Нам тяжко, бо немає повної правової основи. Тому моя пропозиція: до всіх заходів додати про обов'язкове прийняття **правової основи щодо створення служби єдиного замовника, єдиного розрахункового центру і системи відповідних відносин із суб'єктами діяльності житлово-комунального сектора**. Проекти рішень в міністерстві є.

Хочу звернути увагу ще на одне важливе питання. Сьогодні висловлюють бажання повернутися до жорсткої президентської авторитарної влади, вбачаючи в ній вихід із того становища, в якому перебуває українське суспільство. Є один анекдот на цю тему: 37-й рік... З'їзд компартії... В перших рядах Петро й Микола. Микола весь час запитує у Йосифа Віссаріоновича, що він не розуміє, де ділись пижикові шапки. Це

було до перерви, а після перерви Петро залишився, а Миколи немає. В кінці Петро схвильовано питає: “Мені не треба вже пижикової шапки, але скажіть, де ви діли Миколу?” Проводячи паралель, я хочу сказати, що нас не цікавить російський газ. Слава богу, що Росія йде нам назустріч і продає його по такій ціні. Але це російський газ. І я хочу задати банальне запитання: “Де подівся український газ???” Відповідь на нього дасть змогу вийти на оптимальні комунальні тарифи з урахуванням ціни на газ, яка є основною складовою для отримання тепла і гарячої води. І якщо б використати цей потужний ресурс, то цінову реформу можна було б робити поступово і не доводити до такого психологічного стану, в якому живе українське суспільство. Хто сьогодні від цього втрачає? Втрачають усі. Але найголовніше — це люди, які живуть без гарячої, інколи зовсім без води і з мінімальним теплом. Це дуже серйозно, на мій погляд, до цього ми повинні повернутися, щоб реформа була комплексною і з відповідальністю як держави, органів місцевого самоврядування, так і громадян. Але потрібно бути чесним у відносинах держави, місцевої влади до громадян своєї країни.

Я вношу пропозицію терміново скасувати дію постанови Кабінету Міністрів щодо передоплати комунальними підприємствами за спожиті комунальні послуги, тому що це неможливо, такою політикою ми заганаємо комунальні підприємства в глухий кут, примушуємо брати кредити, а відсотки за чий рахунок? Людей? Такі питання мають вирішуватись на рівні державних відносин із певними газовими структурами. Думаю, колеги мене в цьому підтримають, що це питання треба вирішити якнайшвидше.

І останнє хочу сказати про надзвичайну важливість реформування житлово-комунального господарства для життя українського суспільства. Проблеми цієї галузі ми зможемо вирішити, якщо будемо працювати всі в одному напрямку, в одній команді: держава — органи місцевої влади — українська громада.

З надією на успіх!
Володимир УДОВИЧЕНКО,
міський голова Славутича,
доктор економічних наук

Виступ має скоригований характер, але разом з тим я передаю міністру наукову статтю щодо проблем реформування житлово-комунальної сфери України “Ефективність і якість комунальних послуг через ринкові методи господарювання”. Вона вийшла в журналі “Аспекти місцевого самоврядування”.

Відразу переходжу до відповіді на деякі питання, які тут прозвучали. Хочу сказати відносно “батога”, який начебто мав бути в Україні в житлово-комунальному секторі вертикалі влади. Сьогодні “батога” для органів місцевого самоврядування більш ніж достатньо, починаючи від Мінфіну, КРУ, податкових інспекцій, комітетів цін, СБУ, прокуратури, економічних відділів боротьби зі злочинністю та багато інших інспекцій, які можна було б перерахувати безкінечно. Але, на мій погляд, найголовнішим “батога” в нас є люди, яким ми надаємо послуги і які чекають від нас високої якості цієї послуги за оптимальними цінами.

Сьогодні органи місцевого самоврядування знаходяться під пильною увагою представників територіальних громад. Тобто, на мій погляд, не “батіг” сьогодні потрібен цій сфері, а мотивація до кращого. Це кращі моделі водоканалу, постачання води і водовідведення; краща модель тепломережі, вироблення і забезпечення теплоносієм; кращий благоустрій.

До речі, коли ми проводимо конкурс на кращий благоустрій вже багато років поспіль, то в умовах конкурсу пишеться про те, що переможцям виділяється певна премія. Але я хотів би запитати, де гроші? Це звернення до Вас, Володимире Васильовичу, як до віце-прем'єра, розібратися з цією ситуацією. Ви ж обіцяли в м. Котовську, але, на превеликий жаль,